

เชื้อเอ็นเทอร์โรแบคเตอร์ ซากาซากิ ในนมผงดัดแปลงสำหรับเด็ก

เชื้อเอ็นเทอร์โรแบคเตอร์ ซากาซากิ (*Enterobacter sakazakii*) เป็นจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วยร้ายแรงถึงชีวิตได้ โดยทำให้เกิดเยื่อหุ้มสมองอักเสบ ติดเชื้อในกระแสโลหิต ถ้าใส่ติดเชื้อมีชีวิตได้อาย องค์การอนามัยโลกให้ความสนใจและเรียกร้องให้อุตสาหกรรมนมผงดัดแปลงสำหรับทารกเพิ่มความเข้มงวดเรื่องความสะอาดของสิ่งแวดล้อม เพื่อลดการปนเปื้อนของเชื้อ *E. sakazakii* ในระหว่างกระบวนการผลิต รวมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีขนมอบให้ทารก โดยให้ขงเฉพาะปริมาณที่พอดีสำหรับทารกดื่มในแต่ละครั้ง เพราะนมที่ผสมแล้วจะเสียได้ง่ายหรือหากใช้อุปกรณ์และน้ำที่ไม่สะอาดในการขนมอบ อาจมีการปนเปื้อนของเชื้อ เมื่อตั้งทิ้งไว้เชื้อที่ปนเปื้อนจะเจริญและเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วจนเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การปนเปื้อนของเชื้อ *E. sakazakii* ในนมผงดัดแปลงสำหรับทารก FAO/WHO รายงานการศึกษาคุณภาพของนมผงดัดแปลงสำหรับทารกที่วางจำหน่ายซึ่งผลิตจากประเทศแถบยุโรป ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอินโดนีเซีย พบการปนเปื้อน 13-23% ในเดือนเมษายน ปี 2545 องค์การอาหารและยาสหรัฐอเมริกามีการเรียกคืนสินค้านมผงดัดแปลงสำหรับทารกที่จำหน่ายในท้องตลาดเนื่องจากมีรายงานการเสียชีวิตของเด็กทารกอายุ 20 วัน ซึ่งระบุว่ามาจาก การบริโภคนมผงดัดแปลงสำหรับทารกที่ปนเปื้อนของเชื้อนี้

มาตรการควบคุมและลดความเสี่ยงอันตราย

1. กำหนดให้เชื้อ *E. sakazakii* เป็นเชื้อจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรคที่จะต้องตรวจสอบเฝ้าระวัง หากตรวจพบการปนเปื้อนของเชื้อนี้ให้พิจารณาเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์
2. การตรวจสอบเฝ้าระวังให้มีความครอบคลุมโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์นมผงดัดแปลงสำหรับทารก (สำหรับช่วงอายุ 0-12 เดือน) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับกลุ่มเสี่ยง
3. วิธีวิเคราะห์ให้ใช้วิธีของ USFDA : Isolation and Enumeration of *Enterobacter sakazakii* from Dehydrated Powdered Infant formula ตามที่กำหนดไว้ใน Bacteriological Analytical Manual (BAM) (revised August 2002) ทั้งนี้เมื่อ Codex Committee on Food Hygiene (CCFH) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์และปริมาณตัวอย่างที่ตรวจสอบอย่างชัดเจน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะนำมาพิจารณาทบทวนเพื่อปรับให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ดร.ดวงทิพย์ หงษ์สมุทร “*Enterobacter sakazakii* และการปนเปื้อนในอาหารผงสำหรับเด็กทารก”.

กองงานด้านอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

<http://www.fda.moph.go.th/depart/divinspc/html/EnterobacterSakazakii.htm>
